

عبدالحسین خسروپناه: مهمترین دستاورد حکمت اشراق نظریه عشق است

می‌گیرد نیز بخشی از راه را طی کرده و به همه آن اعتماد نداشته است در حالی که ما به همه روش‌ها نیاز داریم.

عبدالحسین خسروپناه گفت: مهمترین دستاورد حکمت اشراق نظریه عشق است که می‌<znj>گوید نورالانوار زیباترین نور است و عشق و جمال با هم آمیخته است.

به گزارش خبرنگار مهر، همایش بزرگداشت حکیم سهروردی دوشنبه (۹ مردادماه) باحضور غلامحسین ابراهیمی دینانی، آیت‌<znj>الله مصطفی محقق داماد، حجت‌<znj>الاسلام عبدالحسین خسروپناه و غلامرضا اعوانی در موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران برگزار شد.

حجت‌<znj>الاسلام خسروپناه در این مراسم سخنرانی خود با موضوع <laquo>کاربست روش‌<znj>شناسی حکمت اشراق برای جلوگیری از انحطاط انسانی<raquo> را ارائه کرد و گفت: انحطاط به معنای پستی و انحطاط یک جامعه به معنای پستی آن جامعه در برابر رشد و تکامل آن مطرح می‌<znj>شود. انحطاط انواع مختلفی دارد گاهی به‌<znj>معنای انحطاط اخلاقی است به معنایی اینکه رذایل اخلاقی پدید می‌<znj>آید مانند غرور، تکبر و...وقتی می‌<znj>گوییم افراد گرفتار انحطاط اخلاقی هستند در نهایت منجر به انحطاط اجتماعی می‌<znj>شود. به نظر من مهمترین انحطاط اجتماعی انحطاط اخلاقی است. انحطاط اجتماعی نیز به معنای رذایل اجتماعی مانند رشوه‌<znj>خواری، حق‌<znj>گریزی، حق‌<znj>ستیزی و ... است گاهی هم انحطاط فلسفی است به این معنی که عقلانیت از جامعه رخت برمی‌<znj>بندد و تعصب کورکورانه جایگزین آن شود. به نظر هرچقدر علت‌ها بر اندیشه‌ها تاثیر بگذارد و بیش از تاثیر دلایل باشد آن جامعه دچار انحطاط فلسفی است.

وی ادامه داد و گفت: اگر در جامعه‌ای اندیشه‌<znj>ها زایل شده دلایل باشد آن جامعه عقلانی است. اما اگر اندیشه‌<znj>ها زایل شده علت باشد آن‌<znj>وقت جامعه دچار انحطاط شده است. بسیاری از فلاسفه برای وجود خدا دلایلی می‌<znj>آورند اما عده‌<znj>ای با مثال می‌<znj>خواهند وجود خدا را رد کنند.

رئیس موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران در ادامه به انحطاط عرفانی اشاره کرد و افزود: حقیقت عرفان سلوک از کثرت به وحدت است و هرچه به لحاظ نگرش انسان کثرتش به وحدت تبدیل شود، این در واقع عرفان نظری است و اگر به لحاظ قلبی تبدیل شد عرفان عملی است. گاهی در جامعه گرفتار کثرت هستیم و وحدت را به لحاظ اندیشه در نمی‌<znj>یابیم که این انحطاط عرفانی است. انحطاط دیگر انحطاط علمی است و این انحطاط زمانی پدید می‌<znj>آید که علوم مهندسی و طبیعی بی‌<znj>اعتبار شناخته می‌<znj>شود به‌<znj>دلیل اینکه این علوم، علوم بنای آخور است و انسان را به آسمان هفتم نمی‌<znj>برد. اگر طبیعت باعث غفلت شود بی ارزش است اما اگر باعث توجه به خدا شود عین کمال است.

وی در ادامه گفت: جامعه‌ای که فقهش مبتنی بر دگماتیسم باشد و بر اصول فقه عقلانی استوار نباشد این انحطاط فکری است. ما در طول تاریخ این انحطاطات را می‌بینیم مثلاً متکلمانی را می‌بینیم که فلاسفه را تکفیر کرده اند.

خسروپناه با اشاره به تاثیرات غزالی و کتاب <laquo>تهافت<raquo>، تهافت‌<znj>الفلاسفه<raquo> بر فقه اهل سنت گفت: غزالی با تهافت الفلاسفه چه کار کرد که تا این اندازه تاثیر گذاشته است که متأسفانه هنوز بسیاری از علمای اهل سنت الفبای مباحث فلسفی را دنبال نمی‌<znj>کنند و به همین دلیل مباحث تکفیری در اندیشه ظهور یافته است.

وی در ادامه در قسمت دوم بحث خود افزود: حکمت سهروردی نشان می‌<znj>دهد شیخ اشراق از روش‌<znj>های عقلی، شهودی، نقلی و تجربی استفاده کرده است و آثار وی با وجود سن ۳۸ ساله‌<znj>اش نشان‌<znj>دهنده اوج نبوغ آن است. وی بیهوده روشی را استفاده نکرده بلکه یک فرایند متدولوژی را طی کرده بدین معنی که با یک روش‌<znj>شناختی عقلانی شروع به نفی شکاکیت مطلق می‌<znj>کند. سپس به سراغ معرفت‌<znj>های حصولی و ابزار می‌<znj>رود و در نهایت با روش عقلی آنها را تبیین می‌<znj>کند.

خسروپناه با بیان اینکه انحطاط فلسفی وقتی رخ می‌<znj>دهد که روش عقلانی رخت بر بندد گفت: وقتی نگاه کثرت

به وحدت فنا شد انحطاط عرفانی پدید می‌آید. سهروردی معتقد است متکلمی که تنها روش نقلی را دارد بخشی از راه را رفته و فیلسوفی که روش عقلی را به کار می‌گیرد نیز بخشی از راه را طی کرده و به همه آن اعتماد نداشته است در حالی که ما به همه روش‌ها نیاز داریم.

این استاد فلسفه با تاکید بر اینکه سهروردی با تالیف کتاب التنقیحات؛ فی‌اصول؛ الفقه؛ کار مهمی کرده افزود: این کتاب مبتنی بر حکمت اشراقی است البته متأسفانه بسیاری از آثار سهروردی تصحیح و چاپ نشده که در غیر اینصورت می‌توانستیم ببینیم که چگونه سهروردی علم حضوری را برای حقیقت استفاده می‌کند.

خسروپناه در پایان یادآور شد: این روش‌های متنوع می‌تواند سیر تمدنی ما را تغییر دهد، چرا که اگر ما تنها به یک روش بسنده کنیم به مشکل بر می‌خوریم و اینها هرکدام می‌تواند جلوی یکی از آسیب‌های معرفتی، اجتماعی و اخلاقی را بگیرد. آنگونه که روش‌شناسی سهروردی می‌تواند از انحطاط معرفتی و علمی جلوگیری کند. برای جلوگیری از انحطاط اخلاقی و اجتماعی هم مهمترین دستاورد حکمت اشراق نظریه عشق است که می‌گوید نورالانوار زیباترین نور است و عشق و جمال با هم آمیخته شده است. اگر جامعه ما جامعه‌ای باشد که عشق و محبت بر آن حاکم باشد بسیاری از این انحطاطات اخلاقی و اجتماعی و... از بین می‌روند.